

*Dit moet je lezen en beleven,
maar vooral gaan*
BEKIJKEN

*Nog snel wat tijd vrijmaken vòòr de feestdagen of tijdens het uitbollen.
Cultuur is nooit ver weg en maakt je geest vrij. De markantste blikvangers
op een rij, bij ons en net over de grenzen.*

DOOR ETIENNE HEYLEN

Anne Teresa De Keersmaeker/Rosas,
Fase, Four Movements to the Music
of Steve Reich, 1982.
© Herman Sorgeloos.

MODE
DE BAND TUSSEN KLEDING EN HERINNERING

Echo brengt artiesten van verschillende generaties en achtergronden samen, die verbonden zijn door de tactiele en emotionele intensiteit van hun werk: kunstenaars Louise Bourgeois, ontwerpster Simone Rocha en choreografe Anne Teresa De Keersmaeker.

'Ik ben vereerd om deel uit te maken van deze tentoonstelling naast twee kunstenaars die ik enorm bewonder. Het samenkomen van hun werk naast dat van mezelf, hun perspectief op de thema's voelt heel sterk', stelt Simone Rocha. Deze expo gaat over wat we meedragen uit onze kindertijd en jeugdijaren, over het moederschap, over koesteren, herstellen, ouder worden en nostalgie. Drie vrouwen brengen, ieder in hun eigen discipline en artistieke taal, echo's uit hun verleden tot leven.

De expo toont ook een onbekende kant van de MoMu-collectie en belicht het deskundige werk van textielconservatoren. Wanneer je werkt met een collectie van meer dan 38.000 objecten krijg je toegang tot talrijke persoonlijke geschiedenissen en gebeurtenissen. Geuren, vlekken en scheuren in kleding, of de manier waarop bepaalde kledingstukken in het verleden vermaakt of hersteld werden, zijn een onuitputtelijke bron van verhalen en tonen het verstrijken van de tijd. De expo presenteert een unieke selectie objecten uit de MoMu-collectie, in verschillende stadia van degradatie, met hun imperfecties, verkleuringen en schadebeelden, maar met evenzoveel boeiende verhalen.

Echo. Gehuld in herinnering, tot 25 februari in het Antwerpse ModeMuseum.
Info: momu.be.

Dorothy + Little Bara priest,
Vogue Paris. © 1960 William Klein.

MODE
COCO,
DE ONVERGETELIJKE

In Londen loopt de eerste tentoonstelling in Groot-Brittannië ooit over de Franse couturière. De expo vertelt alles over het Huis, vanaf de opening van Coco's eerste Parijse hoedenboetiek tot de presentatie van haar laatste collectie in 1971. Met 200 looks, inclusief accessoires, parfums en juwelen, tracht de tentoonstelling inzicht te geven in Chanel's iconische manier van ontwerpen die nog steeds invloed heeft op de manier waarop vrouwen zich vandaag kleden. Zo kan je er absoluut unieke stukken bekijken uit zowel de V&A-collectie als uit het Palais Galliera en het Chanel-patrimonium. Blikvangers zijn onder meer een van de oudste nog bestaande Chanel-kledingstukken uit 1916, originele kostuums van de Ballets Russes en outfits die Chanel ontwierp voor Hollywoodsterren Lauren Bacall en Marlene Dietrich. Uiteraard zijn er ook ensembles uit haar laatste collectie in 1971.

Gabrielle Chanel.
Fashion Manifesto,
tot 25 februari
in Victoria & Albert Museum.
In samenwerking met Palais
Galliera Parijs en met
de steun van Chanel.
Info: vam.ac.uk.

Gao Yuan, Ai Weiwei (2012)
© Courtesy of the artist and Ai Weiwei Studio.

PERSONAGE ZOEKTOCHT NAAR MENSELIJKHEID

Nog tot begin maart loont een uitstapje naar Rotterdam beslist de moeite. Je kan er je shoppingtrip combineren met de must-see tentoonstelling van de wereldberoemde Chinese kunstenaar, mensenrechtenactivist en criticus van autoritaire machtssystemen Ai Weiwei.

De kunstwerken tonen zijn permanente zoektocht naar menselijkheid en een betere wereld. Zelf vindt Ai Weiwei dat we met z'n allen verantwoordelijk zijn om actie te ondernemen bij bedreigingen van de vrijheid van meningsuiting en mensenrechten. Met zijn werk levert hij kritiek op de vernietiging van eeuwenoude culturen, de roep om vrijheid, oorlogen, de wereldwijde vluchtelingencrisis, de intimidatiemethoden van de Chinese regering en een maatschappij waarin het individu geen enkele vrijheid heeft. Als teken van verzet steekt hij zijn middelvinger op naar monumenten over de hele wereld die macht symboliseren. Hij breekt bestaande voorwerpen af, bouwt ze opnieuw op en voorziet ze van een nieuwe betekenis. De expo besteedt aandacht aan alle periodes uit zijn veelomvattende carrière, met schilderijen, culturele readymades, Lego-werken, sculpturen, installaties, fotografie en videokunst. In totaal kan je zo'n 120 werken bekijken, waaronder Forever Bicycles (2003): een indrukwekkende sculptuur van stuurloze fietsen. Hiermee benadrukt Ai Weiwei dat je niet zelf bepaalt waar je naartoe fietst en verwijst hij tegelijkertijd naar het dominante Chinese regime.

Ai Weiwei, In Search of Humanity,
tot 3 maart in de
Rotterdamse Kunsthal.
Info: kunsthal.nl

Twee vriendinnen gekleed voor een kerkviering, Accra, 1970.
© James Barnor/Courtesy of Galerie Clémentine de la Féronnière.

FOTOGRAFIE STUK WERELDGESCHIEDENIS

In het Fotografiemuseum kan je kennismaken met James Barnor (°Ghana 1929), een onvervalste pionier in de fotografiegeschiedenis en een bijzonder talent. In de expo komen niet alleen zijn impressionante beelden aan bod, maar ook de culturele verbindingen tussen Accra, Londen en Antwerpen. In 1949 opent hij in de Ghanese hoofdstad zijn fotostudio Ever Young, die uitgroeit tot een ontmoetingsplaats voor jonge Ghanezen die genoeg hebben van het Britse koloniale bewind. In 1959, enkele jaren na de onafhankelijkheid, trekt Barnor naar het Verenigd Koninkrijk. De beelden die hij daar maakt, geven een unieke inkijk in de zwarte diaspora. In 1969 verblijft hij kort in Mortsel voor een opleiding bij Agfa-Gevaert, waarna hij drie jaar later zijn Studio X23 opent waar hij de kleurrijke en tumultueuze jaren 70 en 80 in Ghana fotografeert. Zijn oeuvre weerspiegelt een stuk wereldgeschiedenis vanuit een perspectief dat lang onderbelicht bleef.

James Barnor, Studio of Life,
tot 10 maart 2024 in het Antwerpse Fotomuseum.
Info: fomu.be

MUZIEK ABBA

Het is alweer 50 jaar geleden dat de vier Zweden met Waterloo het Eurovisie Songfestival wonnen en zo het fundament legden van een lange reeks hits die de hele wereld veroverde en die de meesten van ons ook vandaag nog kennen. Waar kan een overzichtstentoonstelling dan ook beter plaatsvinden dan aan de voet van de Leeuw, waar Napoleon definitief de mist in ging? De spectaculaire scenografie bestaat uit vijf thematische ruimtes die de grote etappes van de carrière van de vier weergeven, van hun solodebuut in de jaren 60 tot hun historische terugkeer in 2021 met Abba Voyage. Hoewel het viertal beroemd is geworden door hun muziek, heeft ook hun imago met de extravagante en kleurrijke kostuums sterk bijgedragen tot het immense succes. Naast die legendarische kleding kan je ook een groot aantal ongewone voorwerpen van Belgische en buitenlandse verzamelaars ontdekken, zoals accessoires, trofeeën, gouden platen, affiches, enzovoort.

Tot 18 mei op het
Domein van de Slag bij Waterloo
in Eigenbrakel/Braine l'Alleud.
Info: waterloo1815.be/expo-abba-waterloo.

© Pers.

L'échange des bêtises, 2021. © Pers.

SCHILDERKUNST DE WERELD VAN JAN

In de schilderkunst neemt Jan Van Imschoot (Gent, °1963) een unieke plaats in door zijn diepgaand kunsthistorisch bewustzijn. De Belg staat internationaal vooral bekend om zijn intieme, raadselachtige werken uit de vroege jaren 90 en zijn recente grootschalige en historisch geïnspireerde tableaus. Hedendaagse en dramatische onderwerpen zoals gender, identiteit, oorlog en vrede gaat hij niet uit de weg en bekijkt hij vanuit inspiratiebronnen zoals Tintoretto, Caravaggio en vooral Edouard Manet. Behalve de klassieke geschiedenis van de westerse schilderkunst dienen ook film en literatuur als belangrijke pijlers in zijn creatieve universum. De expo brengt een chronologisch traject dat meer dan 30 jaar omspant en toont meer dan 80 werken. En, zoals de titel van de expo doet vermoeden, komt daaraan nog lang geen einde.

Jan Van Imschoot, The End Is Never Near,
tot 3 maart 2024 in het Gentse S.M.A.K.
Info: smak.be.

Mark Rothko,
Green ou Blue
(Earth-Green
and White),
1956. The University
of Arizona Museum
of Art, Tucson Gift
of Edward Joseph
Gallagher, Jr.
© 1998 Kate Rothko
Prizel & Christopher
Rothko - Adagp,
Paris, 2023.

SCHILDERKUNST WERK VAN EEN ONGEKENDE INTENSITEIT

'Ik werd schilder omdat ik de schilderkunst wilde verheffen tot het onroerend mooie niveau van muziek en poëzie', zei Mark Rothko (1903-1970). In de Fondation Louis Vuitton kan je zo'n 115 werken bewonderen, afkomstig uit zowel de grootste musea ter wereld als uit privécollecties en zelfs uitgeleend door familie van de kunstenaar. De expo is chronologisch opgebouwd en omvat de hele carrière: van zijn eerste figuratieve schilderijen tot de abstracte werken waarvoor hij best bekend is. Vanaf 1946 maakt Rothko een belangrijke verschuiving naar het abstract expressionisme en evolueert hij snel in de richting van zijn 'klassieke' werken uit de jaren 50, waar rechthoekige vormen elkaar overlappen, gekenmerkt door tinten geel, rood, oker, oranje, maar ook blauw en wit. Terwijl Rothko sinds eind jaren 50 de voorkeur geeft aan donkere tinten en gedempte contrasten, verlaat hij zijn palet van heldere kleuren nooit helemaal, zoals blijkt uit verschillende schilderijen uit 1967 en uit het laatste rode schilderij dat onvoltooid bleef in zijn atelier.

Mark Rothko,
tot 2 april 2024 in de
Fondation Louis Vuitton in Parijs.
Info: fondationlouisvuitton.com

GESCHIEDENIS DIE ROMEINEN TOCH!

Iedereen kent wel de witmarmeren beelden uit de tijd van de oude Grieken en Romeinen. Minder bekend is dat ze ooit kleurrijk beschilderd waren, van top tot teen. Met de nieuwe tentoonstelling wil het Museum deze misvatting bijsturen en het stereotiepe idee van de witte antieke sculpturen uit de wereld helpen. Als bezoeker krijg je zo tientallen hoogwaardige reconstructies van klassieke beelden te zien, op ware grootte en bontgekleurd zoals ze destijds te pronk stonden. De reconstructies zijn te bekijken in een belevingsvolle scenografie, met video's die tonen hoe ze in de oudheid gemaakt werden. Uiteraard zijn er ook authentieke sculpturen met nog waarneembare verfsporen te zien. Na de expo in het Metropolitan Museum of Art in New York nu voor het eerst in België!

De oudheid in kleur,
tot 2 juni in het Gallo-Romeins Museum in Tongeren.
Info: galloromeinsmuseum.be.

Reconstructie van een beeld van een boogschutter uit het fronton van een tempel voor de godin Aphaia (Egina, Griekenland, ca. 480 v.Chr.).
Liebieghaus Skulpturensammlung, Frankfurt am Main.
© Liebieghaus Skulpturensammlung, Frankfurt am Main.

BOEKEN

HIER WONEN NOG MENSEN!

Sacrifice zones werden ze genoemd door regeringen die bepaalde plekken gebruikten voor de geheime productie, tests en onderhoud van allerlei soorten nucleaire en chemische wapens. Een afgelegen gebied in Kazachstan, The Polygon, was ooit de thuisbasis van de belangrijkste nucleaire testfaciliteiten van de Sovjet-Unie. Daar vonden van 1949 tot 1989 meer dan 450 kernproeven plaats, die absoluut geen rekening hielden met het effect ervan op de lokale bevolking en het milieu. Vandaag zijn deze gebieden voorbeelden van ecocide: de onomkeerbare vernietiging van de natuur op grote schaal. Verlatenheid en verval tekenen deze hoek van de Kazachse steppe, bezaaid met vreemde meren gevormd door nucleaire explosies en de overblijfselen van gigantische betonnen constructies.

Eddo Hartmann, The Sacrifice Zone,
uitgegeven bij Hannibal Books,
144 pagina's € 59,-. hannibalbooks.be

Red horse, Sharyhal. © Pers.

BOEKEN

NATAN IN HONDERDEN KUNSTFOTO'S

Op de eerste pagina's van zijn boek blikt Édouard Vermeulen terug: *'Ik kreeg regelmatig verzoeken van uitgevers, maar er was de verankering van 40 jaar nodig om een mooie reeks documenten samen te stellen die geen retrospectief zijn, maar eerder getuigenissen in beelden. We hadden een jaar nodig om onze dierbaarste herinneringen samen te brengen, de mijlpalen die een stempel hebben gedrukt op wat een nalatenschap is geworden en vooral een visie op de toekomst.'* Het is er dus eindelijk. Het Huis viert zijn 40e verjaardag met de publicatie van een boek, getiteld naar de voornaam van de artistiek directeur die gedreven is door passie en gevoed door moderniteit. Deze bijzondere editie brengt zowel herinneringen als toekomstperspectieven samen, met exclusieve, nooit eerder vertoonde foto's die getuigen van de emotionele geschiedenis van het Huis.

Édouard door Veerle Windels,
320 pagina's, € 120,-.
Uitgegeven bij Borgerhoff & Lamberigts.
Nu in de boekhandel.

© Pers.

Théâtre Royal des Galeries

Directeur : David Michels

Le Crime de l'ORIENT-EXPRESS

AGATHA CHRISTIE

Adapté au théâtre par **Ken Ludwig**
Version française **Gérald Sibleyras**

Catherine Conet
Laura Fautré
Margaux Fichet
Bruno Georis
David Leclercq
Mathilde Bourguet
Jef Rossion
Robin Van Dyck
Arnaud Van Parys
Cécile Van Snick

Mise en scène : Fabrice Gardin
Scénographie : Ronald Beurms
Costumes : Françoise Van Thienen et Sophie Malacord
Lumières : Félicien Van Kriekinghe
Vidéos : Allan Beurms
Musique : Laurent Beumier

www.trg.be
02 512 04 07

Du 6 décembre 2023 au 21 janvier 2024

